

Felles uttalelse fra Universitetet i Oslo, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, SINTEF og Næringslivets Hovedorganisasjon

En offensiv for teknologi

Teknologi er en helt sentral drivkraft i nærings- og samfunnsutviklingen. Forskning innen f.eks. fysikk, kjemi og biologi legger grunnlaget for de nye teknologiområdene nano-, bio- og informasjonsteknologi. Anvendelse av ny teknologi har gitt oss en levestandard og et velferdsnivå som var utenkelig for bare noen tiår siden, og ny teknologi endrer behandlingsmulighetene for en rekke sykdommer. Vi står overfor klima- og miljøutfordringer som vi ikke vil mestre uten tung satsing på ny teknologi.

Realfagene er grunnlaget for teknologisk fornyelse, og dermed den viktigste kunnskapsplattformen for innovasjon i alle deler av næringslivet. Derfor er det meget bekymringsfullt at realfagene er på vikende front i hele utdanningssystemet. Dette er ikke et særnorsk fenomen, men sees i hele den vestlige verden. Det er et paradoks at jo rikere et land er, desto mindre interesse viser unge for realfag. Det dreier seg om holdninger hos så vel elever som lærere og foreldre, bl.a. manglende forståelse for sammenhengen mellom teknologi og verdiskaping og velferd. Ingen vidundermedisin kan rette på dette. Det krever et langsiktig arbeid med mange tiltak. Men politisk vilje til å satse tungt på forskning innenfor de nye teknologiske områdene vil være et meget viktig signal.

Å omdanne finanskapital fra oljeformuen til realkapital knyttet til teknologisk forskning, vil være den mest lønnsomme investering samfunnet kan foreta. Da må det til investeringer i vitenskapelig utstyr og infrastruktur på et helt annet nivå enn tidligere. Vi foreslår derfor at 20 milliarder kroner investeres i vitenskapelig utstyr over en tiårsperiode. Midlene skal brukes til i forskningsutstyr, bygg og infrastruktur og dermed etablere grunnlag for langt mer avansert forskning i Norge på de nye teknologiområdene. Dette vil være i tråd med intensjonene i handlingsregelen for bruk av oljepenger. Ved å anvende mesteparten av midlene til vitenskapelig utstyr som kjøpes utenfra, vil etterspørselsvirkningen i norsk økonomi bli mindre.

Tilgangen til det mest avanserte utstyret er en forutsetning for forskermobilitet. Tung satsing på utstyr og infrastruktur på områder der norsk forskning står sterkt og der innovasjonsbehovet i samfunnet er stort, vil dermed være et viktig virkemiddel for internasjonalisering av norsk forskning. Grunnlagsinvesteringer er en nødvendig betingelse for å tiltrekke gode forskere til Norge i et globalisert arbeidsmarked med stadig sterkere konkurranse om kompetansen.

Konkret foreslår vi at det bygges opp tunge teknologisentre rundt den nasjonale spisskompetansen innen miljø-, energi- og materialvitenskap og innen moderne biomedisinsk/bioteknologisk forskning. I denne satsingen er det viktig å bevare både synergi og konkurranse mellom landets fremste forskningsmiljøer.

Sentrene må utstyres med det mest moderne og teknologisk avanserte vitenskapelig utstyr som finnes og sikres økonomi til fornyelse. De skal gis grunnlag for å drive målrettet grunnforskning i verdensklasse, og for å tilby studier på doktorgrads og post.doc nivå. De må etableres med utgangspunkt i norske universitetsmiljøer, og med en klar intensjon om tett samarbeid med både norsk og internasjonalt næringsliv.

En sterk og synlig satsing på slike teknologisentre vil gi positive ringvirkninger nedover i utdanningssystemet. På lang sikt er det kanskje denne effekten som vil bli den viktigste. Alt tyder på at teknologisk kunnskap blir en stadig viktigere del av all virksomhet. Å satse tungt på dette nå, er den beste investeringen vi kan gjøre for fremtiden.